

حمله به دروازه تجارت/ ناامنی‌های هدفمند، مانع روند توسعه نیست

در این حمله تروریستی یک تن از پرسنل انتظامی چابهار به نام داریوش رنجبر و یک سرباز وظیفه به نام ناصر درزاده به شهادت رسیدند و ستوان دوم ایوب آماده که مانع ورود خودرو به داخل ساختمان شده بود به شدت زخمی شده است. اما از آنجایی که خودرو در خیابان اصلی و مقابل ساختمان منفجر می شود به افراد محلی و کسانی که در آن محل مشغول آمد و شد بودند نیز آسیب می رسد و بنا به بر آخرین آمار اعلام شده از سوی مسوولان منطقه ۴۳ نفر از مردم محلی چابهار مصدوم شده اند؛ در بین آنها چندین زن و کودک هم بوده اند.

چرا چابهار؟

اما این اتفاق در شرایطی رخ داد که بندر چابهار قرار است به یکی از قطب های اقتصادی ایران تبدیل شود و البته از تحریم های آمریکا نیز خارج شد. حال سوال این است قصد تروریست ها از انجام چنین عملیاتی آن هم در این شرایط ویژه چه بوده است؟ آیا بر هم زدن نظم عمومی و به خطر انداختن امنیت چابهار تسویه حساب گروه های تروریستی با ایران است که پیوسته اعلام کرده که با این گروه ها مقابله می کند؟

بندر چابهار سالهاست که از سوی کارشناسان اقتصادی یکی از قطب های مهم اقتصادی کشور شناخته شده و از دولت خواسته اند که در این بندر سرمایه گذاری کند و البته با فراهم آوردن زیرساخت های مناسب زمینه را برای جذب سرمایه به این بندر فراهم کند. در چنین شرایط زیر سوال بردن امنیت این منطقه می تواند به نفع چه اشخاص و گروه های تروریستی باشد؟

مدیرعامل منطقه آزاد چابهار: ناامنی‌های هدفمند، مانع روند توسعه نیست

همه تحلیل ها درباره حمله تروریستی به چابهار، حول توسعه اقتصادی این بندر می گردد. عبدالرحیم کردی، مدیرعامل منطقه آزاد چابهار در این باره به سازندگی می گوید: «اولین بار نیست که شاهد یک حمله ی کور و تروریستی در استان سیستان و بلوچستان هستیم؛ اما تفاوت حادثه تروریستی اخیر با حوادث سال های گذشته مربوط به بار سیاسی آن است که در تحلیل های چند روز گذشته هم شاهد آن بودیم».

او با اشاره به تاثیر ناامنی بر اراده و انگیزه ی سرمایه داران می گوید: «اگرچه طبیعی است که این حوادث هر صاحب سرمایه و هر فرد اقتصادی را دچار تردید می کند، اما امروز به قدری شرایط ما خوب است که این تهدیدها و حرکات کور قطعاً مانع جدی برای توسعه چابهار نخواهد بود. البته سرویس ها و نیروهای امنیتی ما باید مراقبت های بیشتری از این فضا داشته باشند؛ قطعاً تداوم این حرکات و تکرار آنها حتماً اثری منفی روی بحث سرمایه گذاری خواهد داشت؛ در هر جای دنیا».

موضوع دیگری که مدیرعامل منطقه آزاد چابهار به آن اشاره دارد، بحث تحریم ها و البته استثنا بودن چابهار از آن است: «جنس تحریم های اینبار با گذشته متفاوت است، شاید اینبار بیشتر از تحریم دولت ها تحریم شرکت ها و افراد یک بازدرانده جدی و مورد توجه بوده است. معتقد هستیم که هر چه ما تعاملاتمان را با کشورهای که در منطقه منافع اقتصادی دارند بیشتر کنیم، حتماً فشار بیشتری را به هر کسی که بخواهد مانعی را برای توسعه کشور به وجود بیاورد به وجود می آوریم. اتفاقی که اکنون در منطقه در حال افتادن است، توسعه ای است که در بندر گوادر دارد ایجاد می شود؛ پروژه عظیم ۴۶ میلیارد دلاری. توسعه ی بادر می تواند هم اثرات مثبت و هم منفی بر منطقه داشته باشد. معتقد هستیم که نگاه ما در مناسبات اقتصادی با بندرهای رقیب که در حاشیه ی دریای عمان قرار دارند، باید نگاه همکاری باشد تا رقابت های نادرست. ما نسبت به سایر بنادر مزیت های نسبی مناسبی داریم، دسترسی ها و زیرساخت هایی که طی سال های گذشته ایجاد شده است. به همین دلیل فکر می کنم که تحریم ها، که البته بخشی از آنها در چابهار استثنا شده، منافی را که

بخشی از کشورها در رقابت با چین در آسیا و افغانستان دنبال می‌کنند، کانال و دالانی را برای ارتباط این کشورها با اقتصاد منطقه‌ای فراهم کرده است».

او به موضوع دیگری هم توجه دارد: «امروزه هزینه‌ی حمل و نقل بخش قابل ملاحظه‌ای از قیمت تمام شده‌ی کالا را تشکیل می‌دهد و حضور در بازارهای منطقه‌ای و رقابت در آنها نیازمند این است که از این بخش‌ها و عوامل قیمت تمام شده مراقبت کند. اگرچه استثنا کردن چابهار در تحریم‌ها صرفاً برای توسعه‌ی افغانستان بوده، اما مسیری هم برای توسعه چابهار و پروژه‌هایی که در آنجا دنبال می‌شود خواهد بود؛ هم برای پروژه‌هایی که در شرق کشور و خصوصاً برای رسیدن به افغانستان و آسیای میانه اهمیت دارد. این یک فرصت جدی است که باید با انسجام و تدبیر ویژه در داخل کشور برای آن برنامه‌ریزی کنیم. خوشبختانه این انسجام و فهم در دولت وجود دارد، این یک فرصت تاریخی است تا از فرصت‌های طبیعی این منطقه به نفع اقتصاد کشور استفاده کنیم. هراندازه حضور ما در معادلات اقتصادی منطقه قوی‌تر و توجیه‌پذیرتر باشد، موانع تحریم را برای ما کمتر کرده و در رفع تحریم‌ها بر سایر مناطق در کل کشور موثر خواهیم بود».

کردی در رابطه با پروژه‌ی بندر چابهار هم می‌گوید: «بندر چابهار براساس طرح جامعی که طراحی شده بندری است با ظرفیت هشتاد و شش میلیون تن که در پنج فاز پیش‌بینی شده است. فاز اول این بندر هشت و نیم میلیون تن است که پایان سال گذشته با حضور رئیس‌جمهور به بهره‌برداری رسید. اقدام خوبی که وزارت راه و شهرسازی انجام داد این بود که در راستای اجرایی شدن توافق نامه چابهار میان سه کشور ایران، افغانستان و هند یک شرکت هندی را به عنوان اوپراتور بندر انتخاب کرد؛ روز پنج شنبه‌ی گذشته هم معاون وزیر راه و مدیرعامل سازمان بنادر و دریانوردی اعلام کردند که تا قبل از پایان سال میلادی این شرکت مستقر می‌شود. به نظر من این یکی از قراردادهای بسیار خوب است تا چابهار به یک بندر توجیه پذیر بین‌المللی در منطقه تبدیل شود. کارهای زیرساختی فاز دوی این بندر و سرمایه‌گذاری اولیه آن هم انجام شده است. امکان توسعه و برنامه‌ریزی فازهای بعدی بندر هم متناسب با حجم و جذب باری که در منطقه انجام می‌شود وجود دارد. الان بندر آمادگی پذیرش بار در مقیاس مناسب را داراست و فکر می‌کنم عملاً وارد فاز و فصل جدیدی در حوزه‌ی بندر شده‌ایم».

او بار دیگر تاکید می‌کند: «روند و سرعت تحولاتی که امروز در چابهار شاهد هستیم، نشان می‌دهد که حرکات کور و ناامنی‌هایی که هدفمند ایجاد می‌شوند، قطعاً مانع توسعه و تزلزل در اراده ملی ما برای توسعه منطقه و بهره‌برداری از این فرصت تاریخی و بی‌نظیر نخواهد بود».

کردی در رابطه با وضعیت توسعه در چابهار و تاثیر ناامنی‌ها در آن به سازندگی می‌گوید: «چابهار در وضعیتی قرار دارد که هم در سطح بین‌المللی و هم در داخل کشور مورد توجه جدی است. در سطح بین‌المللی به دلیل تغییراتی که در فضای آرامش اقتصادی منطقه اتفاق افتاده است، چابهار تأثیری در هزینه‌های حمل و نقل، ترانزیت و تجارت گذاشته و این منطقه را در نظر همه صاحبان سرمایه و صاحبان کالا به عنوان بندری با توجیه اقتصادی بالا برای رسیدن به بازار هدفشان قرار داده است. طبیعتاً این موضوع در مقیاس بین‌المللی به ویژه در خاورمیانه فصل جدید است؛ هم برای اقتصاد ایران، هم برای چابهار و هم به صورت عام برای سواحل مکران که سواحل شمالی دریای عمان است. وقتی از سمت سیاست‌های توسعه منطقه‌ای داخل کشور نگاه می‌کنیم، می‌بینیم که برای اولین بار است که تمام نگاه‌ها و عزم و اراده ملی برای توسعه‌ی این منطقه مهیا شده است. دولت مصمم است تا از ظرفیت چابهار برای اقتصاد منطقه و کشور به درستی استفاده کند؛ همینطور فضایی که در شرق کشور فراهم شده و اسناد بالادستی که برای توسعه منطقه وجود دارد، نشان می‌دهد که ما به الزام و اراده‌ای جدی برای توسعه‌ی این منطقه نیاز داریم».

او معتقد است که در سال‌های گذشته زیرساخت‌های مورد نیاز برای ان کار سمت و سوی خوبی گرفته‌اند: «فاز یک بندر شهید بهشتی با ظرفیت خوبی به بهره‌برداری رسیده و با سرعت خوبی هم در حال پیشرفت است. سایر امکانات و ضرورت‌های مورد نیاز برای توسعه‌ی منطقه از جمله راه‌ها و زیرساخت‌های استقرار صنایع پیشرفت‌های قابل توجهی دارند. این به معنی این است که بستر و فضا برای

توسعه‌ی این منطقه در شرایط مناسبی قرار دارد؛ مانند استقرار پتروشیمی، استقرار فولاد، طرح‌های جامع فولادی و طرح‌هاب جامع نفت و گاز؛ طرح جامع ده میلیون تن فولاد را برای این منطقه پیش‌بینی کرده و تمام اینها هم الان روی خاک‌اند؛ یعنی فازهای اول تمام این پروژه‌ها شروع شده است. از سوی دیگر بحث توسعه سواحل مکران در ارتباط با سایر ظرفیت‌ها فضای خوبی را فراهم کرده است. نکته مهمی که از تمام این موارد به دست می‌آید، مسیر رو به توسعه و پیشرفت است که امروز در چابهار شاهد آن هستیم و این به معنی ظرفیت و پتانسیل جدید در منطقه و برای رقبا است؛ برای کسانی که امکانات خودشان را منسجم کرده‌اند تا در این منطقه نقش بپذیرند».

مدیرعامل منطقه آزاد چابهار می‌گوید: «با وجود توسعه و پیشرفت خوب در این منطقه نباید از تهدیدات همسایگان غافل بود؛ فضاهایی که در منطقه وجود دارد و خصوصیات همسایگان ما به لحاظ اجتماعی و سیاسی، تهدیدهایی را هم برای این منطقه فراهم می‌کند؛ بنابراین ما باید مراقبت‌های لازم را به عمل آوریم. یکی از مشکلات ما در منطقه به دلیل ناآرامی‌های همسایگان شرقی است، این به عنوان یک تهدید در فضای منطقه‌ای و نیازمند توجه بیشتر است.»

